

BARNFAMILJERS EKONOMISKA SVÅRIGHETER 2025

En sammanställning av vår Sifo-undersökning med gemensamma slutsatser och krav på politiska åtgärder för att minska barnfattigdomen.

INNEHÅLL

Förord	3
Om undersökningen	5
Sammanställning	6
Resultatdel	8
Stora skillnader kring oro för ekonomi	9
Att få ihop vardagsekonomin fortsatt svårt	11
Svag vardagsekonomi påverkar barnen	13
Barns rätt till fritidsaktiviteter påverkas	15
Höga boendekostnader slår hårt och barnfamiljer i hyresrätt mer sårbara	16
Barnfamiljers ekonomi – en jämförelse över tre år	18
Årets undersökning	20
Säkerställa en skälig levnadsstandard	21
Konkreta insatser krävs	22
Metodbilaga	24

FÖRORD

ALLA BARN HAR RÄTT TILL SKÄLIG LEVNADSSTANDARD

“Att de aldrig får samma förutsättningar som kompisar påverkar. Att ha varit utan fritidsaktiviteter tycker jag också har bidragit till att de är passiva och mest hemma på fritiden, sånt kan påverka deras hälsa.”

/ FRITEXTSVAR HÄMTAT FRÅN UNDERSÖKNINGEN

Efter flera år präglade av kriser, har berättelserna om barn och deras familjer som riskerar att vräkas eller som har svårt att få pengarna att räcka till mat och kläder blivit många. Vi ser det på nära håll, varje dag. Våra organisationer har under 2020-talet rapporterat om en påtaglig ökning av antalet barnfamiljer som har svårt att klara sin försörjning och tillgodose sina barns mest grundläggande behov så som mat, kläder, en meningsfull fritid och en trygg bostad.

För tredje året i rad presenterar vi siffror ur en Sifo-undersökning, som tittat på barnfamiljers ekonomiska situation. 2025 års siffror bekräftar det våra organisationer sett länge: vissa grupper av barnfamiljer är särskilt sårbara och deras livssituation lyfts alltför sällan fram.

Kraftfulla politiska åtgärder för en barndom fri från fattigdom

Vi i civilsamhället gör vad vi kan för att bidra med stöd och insatser. Men hela samhället måste hjälpa till. Vi efterlyser ansvarstagande och konkret politisk handlingskraft så att alla barn kan äta näringsriktig mat, ha kläder efter väder, fritidsaktiviteter, aktiva skollov och en trygg bostad.

Barnkonventionen gäller alla barn i Sverige. Ändå är det så att många barn inte får sin rätt till skälig levnadsstandard tillgodosedd. Vi är oroliga för de långsiktiga konsekvenserna som det kan få om barn börjar sitt liv i utanförskap och ekonomisk otrygghet och inte får sina mest grundläggande behov tillgodosedda.

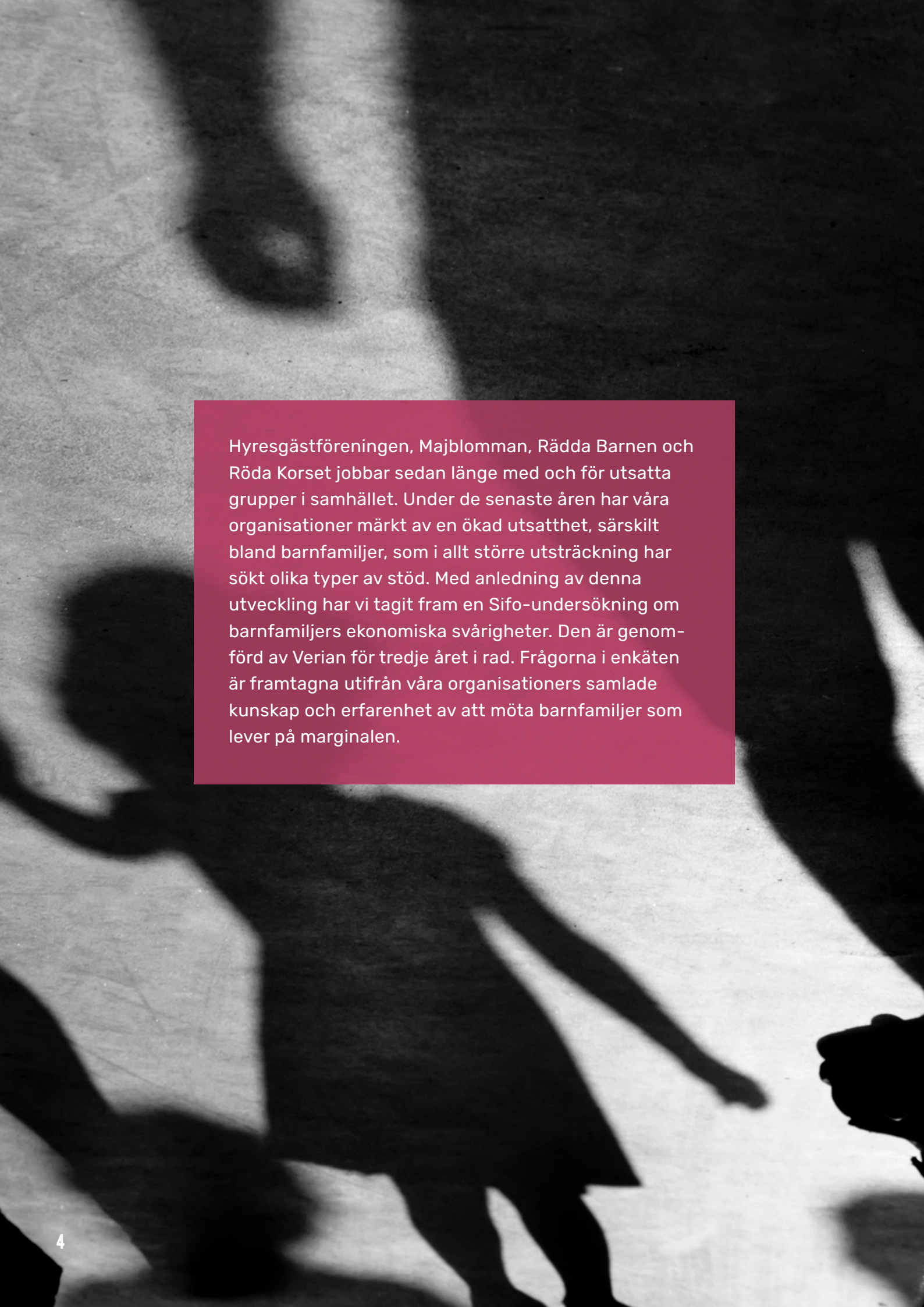
Det är dags att minska barnfattigdomen och ge varje barn en möjlighet till ett gott liv.

Marie Linder
Förbundsordförande
Hyresgästföreningen

Åse Henell
Generalsekreterare
Majblommans
Riksförbund

Åsa Regnér
Generalsekreterare
Rädda Barnen

Ulrika Modéer
Generalsekreterare
Röda Korset

Hyresgästföreningen, Majblomman, Rädda Barnen och Röda Korset jobbar sedan länge med och för utsatta grupper i samhället. Under de senaste åren har våra organisationer märkt av en ökad utsatthet, särskilt bland barnfamiljer, som i allt större utsträckning har sökt olika typer av stöd. Med anledning av denna utveckling har vi tagit fram en Sifo-undersökning om barnfamiljers ekonomiska svårigheter. Den är genomförd av Verian för tredje året i rad. Frågorna i enkäten är framtagna utifrån våra organisationers samlade kunskap och erfarenhet av att möta barnfamiljer som lever på marginalen.

OM UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen genomfördes av Verian via Sifo-panelen och en partnerpanel. Båda panelerna är riksrepresentativa och slumpmässigt rekryterade online-paneler. Totalt genomfördes 1 112 intervjuer. Intervjuerna samlades in mellan 30 januari och 21 februari 2025.

Målgruppen för undersökningen är barnfamiljer med barn under 18 år. Huvudmålgruppen är dels ensamstående med inkomster under 30 000 kr/mån, dels sammanboende med inkomster under 43 000 kr/mån före skatt. Sammanlagt är 663 föräldrar med låga inkomster intervjuade. Resultaten har jämförts med en kontrollgrupp som motsvarar barnfamiljer oavsett hushållsinkomst i 501 intervjuer.

För att definiera barnfamiljer med låga inkomster har vi i grova drag utgått ifrån gränsvärden som definierar låg ekonomisk standard för ensamstående med ett barn och sammanboende med två barn, enligt Statistiska Centralbyrån SCB:s definition. Låg ekonomisk standard innebär att den disponibla inkomsten (per konsumtionsenhet) ligger under 60 procent av befolkningens medianinkomst.

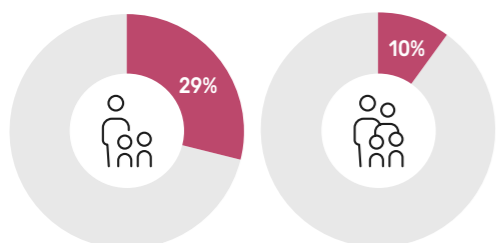
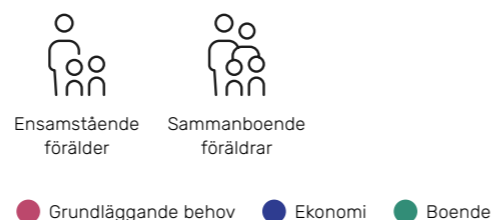
Tidigare år har målgrupperna för undersökningen varit ensamstående med inkomster under 29 000 kr/mån och sammanboende med inkomster under 42 000 kr/mån. 2025 har vi justerat inkomstnivåerna med hänsyn till reallöneutvecklingen. Undersökningen jämförs genomgående med tidigare års resultat.

I undersökningen förekommer också ett urval av citat ur fritextsvar från frågor i undersökningen.

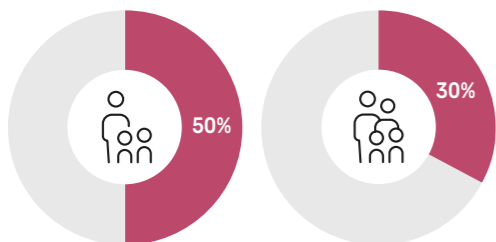
Ett längre metodavsnitt skrivet av Verian finns längst bak i sammanställningen där definitioner, beskrivning av gränsvärden och information om de olika urvalsgrupperna anges.

SAMMANSTÄLLNING

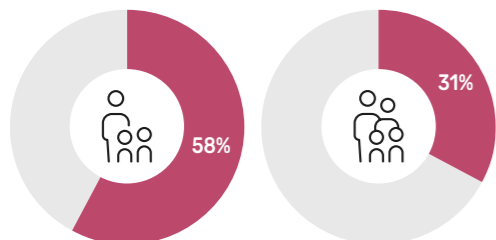
Sammanställning av undersökningen om ekonomiska svårigheter för ensamstående och sammanboende föräldrar med låga inkomster.

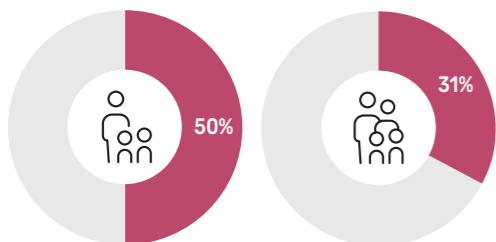
Tre av tio (29 procent) av de ensamstående föräldrarna med låga inkomster anger att de haft **svårigheter med att äta sig mätta** – det är en signifikant ökning med 9 procentenheter jämfört med 2024. Drygt en av tio (10 procent) bland de sammanboende föräldrarna med låga inkomster svarade samma sak. I kontrollgruppen är det enbart 1 procent av familjerna som uppger att de haft svårt att äta sig mätta.

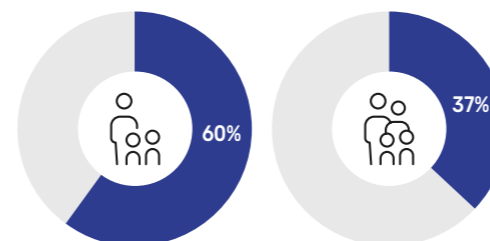
Bland sammanboende föräldrar med låga inkomster uppger nära en av tre (30 procent) att de vid något eller flera tillfällen har haft **svårt att ha råd med att köpa näringsrik mat**, och bland ensamstående föräldrar med låg inkomst är det varannan (50 procent). Motsvarande siffra för kontrollgruppen är 8 procent.

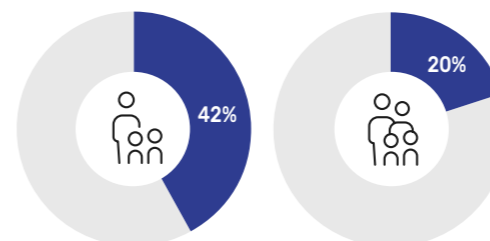
Nära sex av tio (58 procent) ensamstående föräldrar och tre av tio (31 procent) sammanboende föräldrar med låga inkomster har upplevt **svårigheter med att betala fritidsaktiviteter som kostar pengar till barnen**. Motsvarande siffra för kontrollgruppen är en av tio (11 procent).

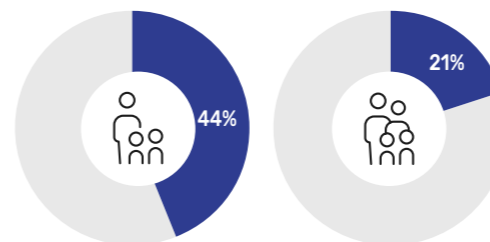
En tredjedel (31 procent) av de sammanboende och hälften (50 procent) av ensamstående föräldrar med låga inkomster är **oroliga för hur ekonomin påverkar barnens mående och behov**, motsvarande siffra för kontrollgruppen är 4 procent.

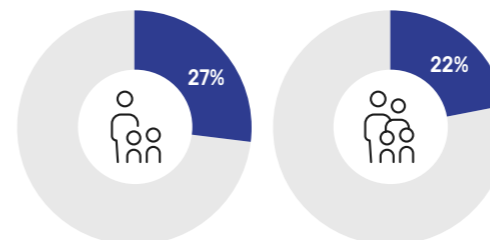
Hos barnfamiljer med låga inkomster har nära 4 av tio (37 procent) bland de sammanboende och 6 av 10 (60 procent) bland de ensamstående varit **oroliga för sin försörjning**, motsvarande siffra för kontrollgruppen är 7 procent.

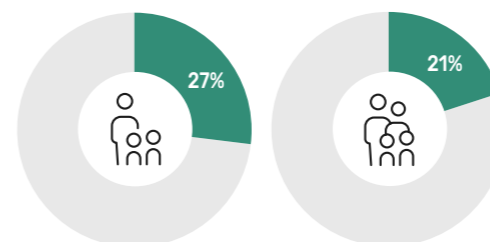
Andelen sammanboende som **klarar ökade utgifter** upp till 1 000 kr ligger på 20 procent och andelen ensamstående som klarar samma utgiftsökning på 42 procent. 45 procent bland sammanboende och enbart 16 procent bland ensamstående föräldrar med låga inkomster skulle klara en ökning på över 3 000 kr, motsvarande siffra för kontrollgruppen är 84 procent. Det är således en betydlig högre andel ensamstående som inte klarar en ökning över 1 000 kr.

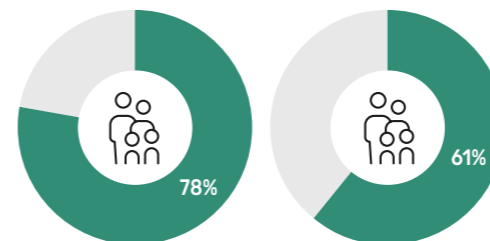
En av fem (21 procent) bland sammanboende och drygt två av fem (44 procent) ensamstående föräldrar har **behövt låna pengar av en närstående, vän eller bank för att betala grundläggande utgifter som hyra, el och mat**.

Var femte (22 procent) sammanboende och drygt var fjärde (27 procent) ensamstående förälder har blivit **betalningsskyldig efter att ha missat en räkning**, medan var tionde (10 procent) för kontrollgruppen har blivit det.

Drygt en av fyra (27 procent) av ensamstående och en av fem (21 procent) av sammanboende föräldrar med låga inkomster har haft **svårigheter att kunna betala räkningar kopplat till sitt boende** (hyra, lån) de senaste 6 månaderna.

Barnfamiljer med låga inkomster som bor i en hyresrätt är **generellt mer oroliga över sin ekonomi** (78 procent), än barnfamiljer med låga inkomster som äger sitt boende (61 procent). De är också mer **oroliga för hur deras ekonomiska situation påverkar barnens behov och mående**. 46 procent av barnfamiljer med låga inkomster svarar detta, motsvarande siffra för barnfamiljer med låga inkomster som äger sin bostad är 32 procent.

RESULTATDEL

Här presenteras svar på de frågor vi ställt i enkätundersökningen. Svaren ger en tydlig bild av att en stor andel barnfamiljer med låga inkomster, sammanboende med en hushållsinkomst på under 43 000 kr/mån och ensamstående under 30 000 kr/mån före skatt, har svårt att få ihop det ekonomiskt för att tillgodose de mest grundläggande behoven hos barnen. Vi jämför även resultatet för barnfamiljer med låga inkomster med en kontrollgrupp bestående av barnfamiljer oberoende av inkomst samt med resultatet från samma undersökning 2023 och 2024.

Frågorna i undersökningen berör föräldrars oro för sin försörjning, huruvida man upplever att oron går ut över sina barn och om man på grund av ekonomin haft svårt att köpa näringsrik mat, leksaker eller kläder, betala för kollektivtrafik och resa bort under lov och helger. Undersökningen har ett särskilt fokus på barnfamiljers eventuella svårigheter med att bekosta fritidsaktiviteter till sina barn samt möjligheter att betala sina boendekostnader.

STORA SKILLNADER KRING ORO FÖR EKONOMI

I undersökningen ställde vi frågan om man har varit orolig för sin ekonomi under de senaste sex månaderna. Vi kan konstatera att oron i år gått ner signifikant för kontrollgruppen, där 28 procent uppger att de varit mycket eller ganska oroliga de senaste 6 månaderna. Oron bland ensamstående, 82 procent, och bland sammanboende, 60 procent, ligger kvar på samma nivå som tidigare år. Oron bland barnfamiljer med låga inkomster är märkbart högre jämfört med barnfamiljer i kontrollgruppen.

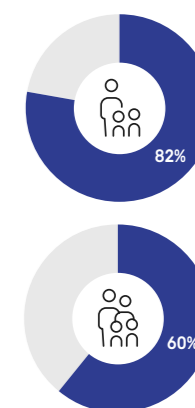
60 procent av ensamstående föräldrar med låga inkomster är oroliga för sin försörjning

Stora skillnader framträder när vi frågar om oro för den egna och familjens försörjning de kommande sex månaderna. Hos barnfamiljer med låga inkomster har 37 procent bland de sammanboende och 60 procent bland de ensamstående varit oroliga för sin försörjning, motsvarande siffra för kontrollgruppen är 7 procent (signifikant lägre än 2024 då motsvarande andel var 19 procent).

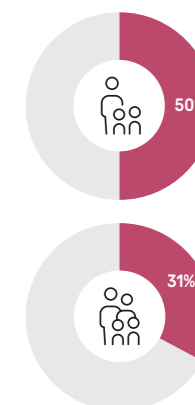
Hälften av ensamstående och nästan var tredje sammanboende barnfamilj med låga inkomster är oroliga över hur ekonomin påverkar barnen

Vi ser samma mönster när vi frågar om barnfamiljer dels är oroliga över hur den ekonomiska situationen påverkar barnens behov och mående, dels om man upplever att barnen själva är oroliga över familjens ekonomiska situation. 31 procent bland sammanboende och 50 procent bland ensamstående föräldrar med låga inkomster är oroliga för hur ekonomin påverkar barnen, motsvarande siffra för kontrollgruppen är 4 procent (även i den här frågan minskar kontrollgruppens oro signifikant jämfört med 2024).

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som oroar sig för ekonomi.

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som är oroliga för att deras ekonomiska situation påverkar barnen.

Ekonomiska svårigheter påverkar barnen på många sätt

De barnfamiljer som upplevde att barnen blev oroliga över familjens ekonomiska situation fick en uppföljande öppen fråga, för att kort beskriva på vilket sätt det påverkade barnen. Vanliga svar var att barnen exkluderas från olika aktiviteter, och att man inte har råd med mat, nya kläder eller saker. Man svarade också att barnen känner sig oroliga eller ledsna.

DEN EKONOMISKA SITUATIONEN PÅVERKAR BARNENS BEHOV MÅENDE / FRITEXTSVAR HÄMTADE FRÅN UNDERSÖKNINGEN

”Att vara fattig och utanför sätter sina spår hur mycket man än försöker förhindra det. Hen har uttryckt att han mår dåligt av att aldrig ha pengar och inte kunna vara med på roliga saker alla andra gör.”

”Är orolig över att de jämför med vänner och vad vänner gör. Även att vi vuxna ofta pratar om ekonomin kan påverka. De är också oroliga över att deras mamma aldrig har pengar.”

”Barnen blir lidande för att mamma inte har pengar. Vi kan inte göra något och snålar in på mat och aktiviteter, inköp etc.”

”Om de ser att vi måste lägga alla pengar på boendet och inte kan ha råd att hålla på med deras idrott. Eller att de bara märker att vi börjar få det knapert så kommer den stora tjejen bli väldigt orolig.”

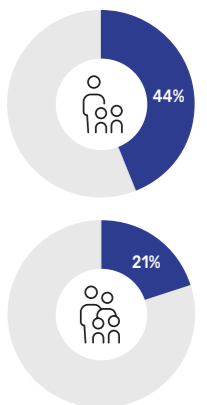
ATT FÅ IHOP VARDAGS-EKONOMIN FORTSATT SVÅRT

Vi ställde även frågor om vilka konsekvenser den ekonomiska situationen haft för barnfamiljer, det vill säga vilken erfarenhet man har av att inte få ihop vardagsekonomin. Undersökningen visar att barnfamiljer med låga inkomster i högre grad haft svårigheter med att få ihop ekonomin. De har i högre grad blivit betalningsskyldiga efter att ha missat en räkning, behövt låna pengar till grundläggande utgifter och därtill betalat grundläggande utgifter med hjälp av blacolån eller kredit. Bland ensamstående föräldrar motsvarar det resultatet 2024. Det har alltså inte skett någon förbättring.

Högre andel barnfamiljer med låga inkomster har blivit betalningsskyldiga eller behövt låna pengar för att betala grundläggande utgifter

Var femte (22 procent) sammanboende och drygt var fjärde (27 procent) ensamstående förälder har blivit betalningsskyldig efter att ha missat en räkning, medan var tionde (10 procent) i kontrollgruppen har blivit det. En av fem (21 procent) bland sammanboende och drygt två av fem (44 procent) ensamstående föräldrar har behövt låna pengar av en närstående eller bank för att betala grundläggande utgifter som hyra, el och mat. Motsvarande andel för kontrollgruppen är var tjugonde (5 procent). Var sjunde (14 procent) bland ensamstående barnfamiljer med låga inkomster och en av tio (10 procent) bland sammanboende svarade ja på frågan om de behövt ta så kallade blacolån eller dyra krediter de senaste sex månaderna, medan var tjugonde (4 procent) i kontrollgruppen har varit med om det.

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som har behövt låna pengar av närstående, vän eller bank för att kunna betala grundläggande utgifter.

Stora skillnader i svårigheter att betala räkningar kopplat till boendet

Det är betydligt svårare för föräldrar med låga inkomster att kunna betala räkningar (hyra, lån) kopplat till sitt boende. 27 procent av ensamstående och 21 procent av sammanboende föräldrar med låga inkomster har haft svårigheter med detta de senaste 6 månaderna. Motsvarande siffra för kontrollgruppen är 4 procent.

AKTIVITETER FÖRÄLDRAR DRÖMMER OM IFALL DE HADE RÅD
/ FRITEXTSVAR HÄMTADE FRÅN UNDERSÖKNINGEN

”Barnen skulle behöva bättre ytterkläder som inte går sönder och läcker, flera uppsättningar ytterkläder så vi har extra.”

”Snygga hela möbler till barnens rum. Bra belysning.”

”Ny cykel som inte är för liten, bra cykelhjälm och en bra pulkahjälm som de flesta andra har med till skolan.”

”Mitt barn har aldrig kunnat haft en fritidsaktivitet på grund av vår ekonomi.”

SVAG VARDAGSEKONOMI PÅVERKAR BARNEN

För att få bättre kunskap och förståelse för hur ekonomiska svårigheter i vardagen tar sig uttryck och påverkar barnen, har vi också frågat om konkreta vardagliga situationer. Vi har ställt frågan: Har du under de senaste sex månaderna haft ekonomiska svårigheter med någon av följande saker på grund av din ekonomi? Flera av de exemplifierade situationerna är knutna till grundläggande rättigheter i barnkonventionen.

Varannan ensamstående har haft svårt att köpa näringsrik mat

Begreppet matfattigdom innebär otillräcklig tillgång till mat på grund av ekonomiska svårigheter. Bland sammanboende föräldrar med låga inkomster uppger nära en av tre (30 procent) att de vid något eller flera tillfällen har haft svårt att ha råd med att köpa näringsrik mat. Bland ensamstående föräldrar gäller det varannan (50 procent). Motsvarande siffra för kontrollgruppen är 8 procent.

Stor ökning av ensamstående med låga inkomster som inte har råd att äta sig mätta

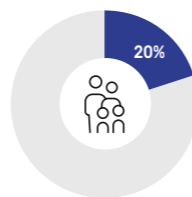
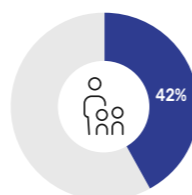
Vi ser också stora skillnader mellan barnfamiljerna med låga inkomster och kontrollgruppen i påståendet om svårigheter med att kunna äta sig mätt vid någon eller flera tillfällen de senaste sex månaderna. Bland barnfamiljer med låga inkomster utmärker sig ensamstående föräldrar; nära en av tre (29 procent) anger att de haft svårigheter med att kunna äta sig mätta. Det är en signifikant ökning med 9 procentenheter jämfört med 2024. Drygt en av tio (10 procent) av de sammanboende föräldrarna med låga inkomster svarade samma sak. I kontrollgruppen är det enbart 1 procent av familjerna som uppger att de haft svårt att äta sig mätta.

Kostnadsökningar tydliggör små marginaler

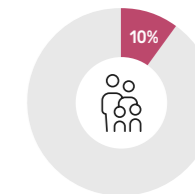
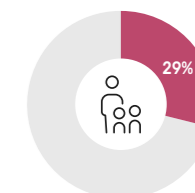
Vi har även frågat vilket belopp hushållet som mest skulle klara av i ökade utgifter en vanlig månad. Frågan om kostnadsökningar tydliggör det faktum att människor med låga inkomster har små marginaler och ofrånkomligen får problem med oväntade utgifter i ekonomiskt tuffare tider.

Andelen sammanboende med låga inkomster som klarar ökade utgifter upp till 1 000 kr ligger på 20 procent, och andelen ensamstående som klarar samma utgiftsökning är 42 procent. Vi ser att föräldrar med låga inkomster ligger kvar på samma höga nivå som 2024. 45 procent bland sammanboende och enbart 16 procent bland ensamstående föräldrar med låga inkomster skulle klara en ökning på över 3 000 kr. Motsvarande siffra i kontrollgruppen är 84 procent (en ökning på 5 procentenheter jämfört med 2024).

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som klarar ökade utgifter på upp till 1 000 kr/månad.

Andelen ensamstående och sammanboende som inte har råd att äta sig mätta.

Svårt att ha råd med kläder efter väder för föräldrar med låga inkomster

Att ha kläder efter väder kan tyckas vara en självklarhet för alla, men i realiteten ser möjligheten till det olika ut. Bland föräldrar med låga inkomster uppger drygt var tredje (36 procent) sammanboende och drygt varannan (55 procent) ensamstående att de har haft ekonomiska svårigheter att köpa kläder anpassade till årstiderna vid något eller flera tillfällen under de senaste sex månaderna. Motsvarande siffra hos kontrollgruppen är drygt en av tio (14 procent), en ökning jämfört med 2024 (8 procent).

Att kunna betala för kollektivtrafik

Att kunna betala för kollektivtrafik är för många barnfamiljer en förutsättning för att åka till centrum, besöka vänner och delta i sociala sammanhang. Bland sammanboende föräldrar med låga inkomster har nära en av fem (17 procent) haft svårigheter med att betala för kollektivtrafik. Drygt en av tre (36 procent) bland ensamstående föräldrar med låga inkomster har haft dessa svårigheter vid något eller flera tillfällen under de senaste sex månaderna. Motsvarande siffra för kontrollgruppen är 3 procent.

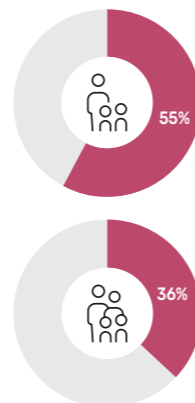
Nära tre av fyra av de ensamstående föräldrarna har haft svårt att resa bort med barnen

Möjligheten att resa bort under lov och helger är en påtaglig begränsning för många barnfamiljer med låga inkomster. Drygt varannan (54 procent) bland sammanboende föräldrar och nära tre av fyra (73 procent) av ensamstående har vid något eller flera tillfällen haft svårt att kunna resa bort med barnen på lov och helger. Bland barnfamiljer i kontrollgruppen har drygt var fjärde (27 procent) samma svårighet.

Över hälften av ensamstående har svårt att köpa leksaker och andra materiella saker till barnen

Stora skillnader märks även i möjligheten att köpa leksaker till barnen. Nära två av fem (37 procent) av sammanboende föräldrar och drygt varannan (55 procent) av ensamstående föräldrar med låga inkomster har haft svårt att ha råd med leksaker och andra materiella saker som cyklar, telefoner och liknande. I kontrollgruppen är motsvarande siffra 11 procent. Det är en signifikant minskning jämfört med 2024 (17 procent).

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar har ekonomiskt svårt att köpa kläder anpassade till årstiden.

BARNS RÄTT TILL FRITIDS-AKTIVITETER PÅVERKAS

Ett fokusområde i undersökningen är fritidsaktiviteter. Undersökningen visar att barnfamiljer med låga inkomster har haft svårigheter med att bekosta sina barns fritidsaktiviteter.

Nära sex av tio bland ensamstående föräldrar har upplevt svårigheter att betala fritidsaktiviteter för barnen

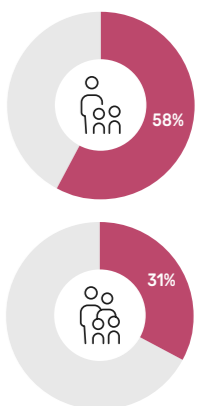
Vi ser även skillnader mellan grupperna och ekonomiska svårigheter med barnens fritidsaktiviteter. I undersökningen ser vi att nära sex av tio (58 procent) bland ensamstående föräldrar har upplevt svårigheter att betala fritidsaktiviteter som kostar pengar, medan tre av tio (31 procent) bland sammanboende föräldrar med låga inkomster har upplevt sådana svårigheter. Motsvarande siffra för kontrollgruppen är en av tio (11 procent).

De som uppgav sig ha haft svårigheter att betala för sina barns fritidsaktiviteter fick en kompletterande fråga, kring eventuella konsekvenser. Av dem var det drygt en av tre (37 procent) ensamstående med låga inkomster uppgav då att deras barn inte kunnat delta i någon regelbunden fritidsaktivitet av ekonomiska skäl. Andelen som svarade så var lika stor bland sammanboende med låga inkomster (37 procent). Motsvarande andel i kontrollgruppen var 20 procent.

En majoritet i kontrollgruppen som haft svårt att betala för fritidsaktiviteter uppgav till skillnad från barnfamiljer med låga inkomster att inget hänt till följd av de svårigheter de uppgivit (64 procent).

Barnfamiljer som upplevt ekonomiska svårigheter med fritidsaktiviteter fick även en öppen fråga, om vad deras barn hade velat göra på fritiden vid bättre ekonomiska förutsättningar. Vanliga svar gällde någon form av sport- eller musikutövande.

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som har haft svårigheter att betala fritidsaktiviteter till barnen.

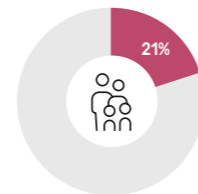
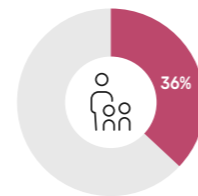
HÖGA BOENDEKOSTNADER SLÅR HÅRT OCH BARNFAMILJER I HYRESRÄTT MER SÅRBARA

En ny fråga inför 2025 har ställts, med fokus på de ökade boendekostnaderna under de senaste åren. Den syftar till att undersöka om de höga kostnaderna har påverkat den svarande eller dennes familj på något sätt under de senaste 12 månaderna.

Höga boendekostnader gör det svårt att betala basutgifter

Bland de ensamstående uppger drygt en av tre (36 procent) att de höga boendekostnaderna gjort att de haft svårt att betala för basutgifter som mat och kläder samt att det gått ut över deras barns behov. Bland de sammanboende svarar en av fem (22 procent) att de har haft svårt att betala räkningar och ungefär lika många (21 procent) att de har haft svårt att betala för basutgifter såsom mat och kläder. En högre andel av sammanboende (27 procent) jämfört med ensamstående (14 procent) uppger att de höga boendekostnaderna inte har påverkat dem. I kontrollgruppen svarar en majoritet (53 procent) att de höga boendekostnaderna inte har påverkat dem de senaste 12 månaderna.

Andel ensamstående och sammanboende föräldrar som har haft svårigheter att betala basutgifter såsom mat och kläder på grund av höjda boendekostnader.

Barnfamiljer med låga inkomster i hyresrätt mer ekonomiskt sårbara än barnfamiljer i ägt boende

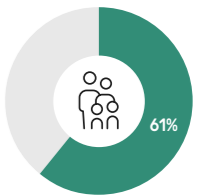
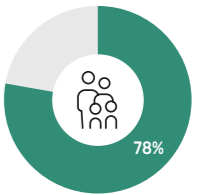
Vi har även jämfört svårigheterna bland barnfamiljer med låga inkomster utifrån boendesituation. Det är fler barnfamiljer med låga inkomster som bor i hyresrätt som behövt låna pengar för att kunna betala grundläggande utgifter. Och det är fler i denna kategori som behövt betala grundläggande utgifter med hjälp av blancolån. Andelen som blivit betalningsskyldiga är särskilt hög för ensamstående i hyresrätt (32 procent). Det är också en större andel barnfamiljer i hyresrätt som haft svårigheter att köpa näringsrik mat; 48 procent boende i hyresrätt jämfört med 30 procent bland de som äger sin bostad.

Barnfamiljer med låga inkomster i hyresrätt är mer oroade över sin ekonomi och hur den påverkar barnen

Barnfamiljer med låga inkomster som bor i en hyresrätt är generellt mer oroliga över sin ekonomi (78 procent), än vad barnfamiljer med låga inkomster som äger sitt boende är (61 procent). De förstnämnda är också mer oroliga för hur deras ekonomiska situation påverkar barnens behov och mående. 46 procent av barnfamiljer med låga inkomster i hyresrätt svarar detta, motsvarande siffra för barnfamiljer med låga inkomster som äger sin bostad är 32 procent.

Andelen som är oroliga för sin familjs försörjning de kommande 6 månaderna är högre bland boende i hyresrätt (54 procent), än bland de som äger sin bostad (38 procent).

Barnfamiljer med låga inkomster som bor i en hyresrätt är generellt mer oroliga över sin ekonomi än barnfamiljer som äger sitt boende.

1000 KRONOR MER I MÅNADEN SKULLE GÖRA STOR SKILLNAD FÖR MÅNGA BARNFAMILJER / FRITEXTSVAR HÄMTADE FRÅN UNDERSÖKNINGEN

"Bättre kläder till barnen, äta bättre mat."

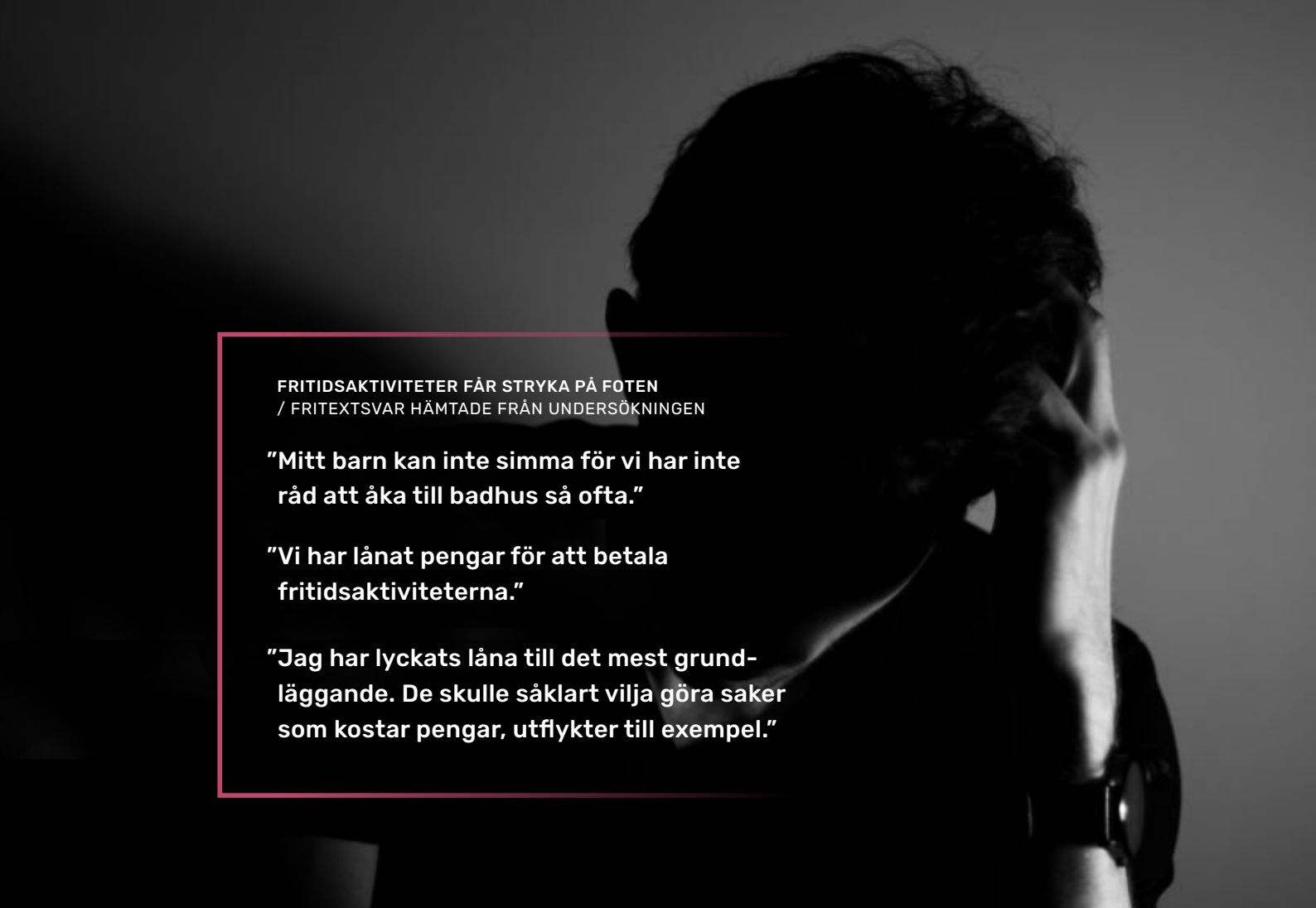
"Betala våra skulder och låna alternativt att kunna leva ett lite roligare och innehållsrikare liv."

"Hade åkt och hälsat på familjen oftare"

"Att vi inte behöver ligga på gränsen varje månad."

"Att vi inte skulle behöva oroa oss för att kunna köpa mat i slutet av månaden."

"Mindre grubbel och diskussioner hemma och gladare barn som kan göra fler aktiviteter med familjen."

FRITIDSAKTIVITETER FÅR STRYKA PÅ FOTEN
/ FRITEXTSVAR HÄMTADE FRÅN UNDERSÖKNINGEN

”Mitt barn kan inte simma för vi har inte råd att åka till badhus så ofta.”

”Vi har lånat pengar för att betala fritidsaktiviteterna.”

”Jag har lyckats låna till det mest grundläggande. De skulle såklart vilja göra saker som kostar pengar, utflykter till exempel.”

BARNFAMILJERS EKONOMI – EN JÄMFÖRELSE ÖVER TRE ÅR

Oron bland barnfamiljer med låga inkomster har varit konstant hög under de senaste tre åren, men avtagande för kontrollgruppen. Den ekonomiska situationen för ensamstående med låga inkomster har försämrats särskilt över tid, och de ekonomiska marginalerna för barnfamiljer är fortsatt avsevärt lägre.

Oron för den egna ekonomin har varit hög både för ensamstående och sammanboende barnfamiljer med låga inkomster under de senaste tre åren. Den har legat på samma nivåer över tid: omkring åtta av tio ensamstående har varit mycket eller ganska oroliga och omkring sex av tio sammanboende. För kontrollgruppen har oron avtagit år för år, från 41 procent till 28 procent mellan 2023 och 2025.

Inte bara den generella oron kring ekonomin har varit hög bland barnfamiljer med låga inkomster under de senaste tre åren, en majoritet har även känt oro över familjens försörjning, och en stor andel för hur den ekonomiska situationen påverkar barnens behov och mående.

Den ekonomiska situationen för ensamstående med låga inkomster har försämrats särskilt, över tid

Den ekonomiska situationen kopplad till möjligheten att betala räkningar har försämrats särskilt för ensamstående med låga inkomster under de senaste tre åren: andelen som blivit betalningsskyldiga har ökat från 13 procent 2023 till 27 procent 2025. Andelen som behövt låna pengar av närstående eller bank för grundläggande utgifter har ökat från 34 procent till 44 procent. De ekonomiska förutsättningarna för ensamstående har även gjort att andelen som inte kunnat äta sig mätta ökat från 20 till 29 procent, mellan 2024 och 2025.

De ekonomiska marginalerna för barnfamiljer är fortsatt begränsade år 2025 jämfört med 2023 – men majoritet i kontrollgruppen klarar högre utgifter

Andelen barnfamiljer med låga inkomster som inte klarar mer än 1000 kr i ökade utgifter en vanlig månad ligger stabilt jämfört med 2024, men betydligt högre än 2023. Andelen ensamstående som inte klarar mer har ökat från 32 procent till 41 procent mellan 2023 och 2024, medan den ökat från 9 procent till 20 procent bland sammanboende med låga inkomster. Motsvarande siffra för kontrollgruppen är 1 procent och har inte förändrats nämnvärt över tid.

Andelen som haft svårt att betala fritidsaktiviteter bland barnfamiljer med låga inkomster är liknande som ifjol.

Drygt varannan ensamstående och en av tre sammanboende med låga inkomster har vid något eller flera tillfällen haft svårigheter med att betala fritidsaktiviteter under de senaste 6 månaderna. Här märks ingen skillnad jämfört fjolåret. Motsvarande andel i kontrollgruppen är omkring en av tio.

ÅRETS UNDERSÖKNING

För tredje året i rad gör vi en Sifo-undersökning om barnfamiljers ekonomiska svårigheter. Årets undersökning visar att den ekonomiska situationen för barnfamiljer med låga inkomster har försämrats över tid. 2024 års undersökning visade att barnfamiljer med låga inkomster hade fått en allt svårare ekonomisk situation jämfört med året innan. Vi ser i 2025 års undersökning att svårigheterna är bestående.

Barnfamiljer med låga inkomster har fortsatt svårt att få vardagsekonomi att gå ihop och täcka de mest nödvändiga kostnaderna. Särskilt ensamstående föräldrar är berörda. Det handlar om svårigheter att tillgodose barns grundläggande behov, att ge sina barn näringsrik mat, kläder inför årstidsväxlingar och att bekosta fritidsaktiviteter. En stor andel vittnar också om oro över att de ekonomiska begränsningarna påverkar barnens behov och mående.

Jämfört med 2024 visar årets undersökning också att den slumpmässigt utvalda kontrollgruppen, bestående av barnfamiljer med inkomster på olika nivåer, upplever en markant minskad oro för sin ekonomi och för sin försörjning.

Det är också anmärkningsvärt och mycket oroväckande att tre av tio ensamstående föräldrar i årets undersökning uppger sig ha haft svårt att äta sig mätta. Siffrorna behöver förstås i ljuset av att matpriserna har ökat historiskt med 25 procent under de senaste tre åren, och är kvar på en fortsatt hög nivå vilket drabbar dem som redan har det allra svårast.

Även om siffrorna från vår undersökning talar sitt tydliga språk så synliggör de inte situationen för barnfamiljer med ännu lägre inkomster. Det handlar om familjer som lever med försörjningsstöd, löneutmätning, dagersättning enligt LMA (lagen om mottagande av asylsökande) eller på sjukpenning och sjukersättning. Vi kan utgå från att de familjerna har det ännu svårare.

Slutligen ser vi i årets undersökning en varaktig växande ojämlikhet i barns levnadsvillkor, och i föräldrars möjligheter att tillgodose deras grundläggande behov, av vilka flera är kopplade till grundläggande rättigheter i barnkonventionen.

SÄKERSTÄLLA EN SKÄLIG LEVNADSSTANDARD

Varje barn har enligt barnkonventionen rätt till den levnadsstandard som krävs för att utvecklas, så väl fysiskt som psykiskt och socialt. Föräldrarna har det huvudsakliga ansvaret, men om de fallerar är staten ytterst ansvarig. Den ska se till att det finns stödprogram och till exempel socialförsäkringar. Enligt barnkonventionens ska staten till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att säkerställa barns rätt till en skälig levnadsstandard. I Sverige ska socialtjänsten med det ekonomiska biståndet säkerställa en skälig levnadsnivå. Men här brister Sverige idag.

Skälig levnadsstandard är en förutsättning för att andra rättigheter ska kunna tillgodoses, som rätten till utbildning, rätten till en trygg och tillräckligt stor bostad, rätten till en meningsfull fritid och rätten till god hälsa.

Med skälig levnadsstandard behöver barn inte oroa sig för familjens ekonomi, inklusive kostnader i skolan, för kollektivtrafik och fritidsaktiviteter.

ARTIKEL 26 OCH 27 I BARNKONVENTIONEN:

Varje barn har rätt till den levnadsstandard som är skälig för att trygga barnets utveckling. Föräldrarna har huvudsakligen ansvaret för detta, men om de inte klarar av det, måste staten se till att det finns stödprogram för att säkerställa detta. Även barnets sociala trygghet ska säkerställas med till exempel socialförsäkringar som ska ges till familjer beroende på vilka tillgångar de har.

ARTIKEL 4 I BARNKONVENTIONEN:

Konventionsstaterna ska till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att förverkliga barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

KONKRETA INSATSER KRÄVS

För att Sverige ska uppfylla barnkonventionens artiklar om alla barns rätt till skälig levnadsstandard och social trygghet krävs konkreta insatser som hjälper de mest sårbara barnfamiljerna i vårt samhälle.

Därför uppmanar vi politiker på nationell, regional och kommunal nivå att agera omgående.

Höj bostadsbidraget och stoppa barnvräkningarna

Hemmet är en plats där vi möter livet. Där ska vi återhämta oss, laga vår mat och ta hand om våra barn. När hemmets väggar blir en plats av oro och otrygghet så skapar det stress. De senaste åren har hyreshöjningar och kostnadsökningar pressat många barnfamiljer till bristningsgränsen. Därför behöver trygghetssystem runt hemmet säkras upp.

Indexera bostadsbidraget och se till att bredda bidraget så att det kommer fler barnfamiljer till nytta. Barnvräkningar måste omedelbart upphöra. Antalet barnvräkningar har ökat med 21 procent sedan 2022. Barnets ställning måste bli starkare, så att inga barn ska vräkas från sina hem.

Höj och indexera barnbidraget

Mat, vinterkläder och barnens aktiviteter är utgifter som ger allt fler barnfamiljer med låg inkomst en klump i magen. Att som förälder undvika att äta mat eller att behöva välja vilket av barnen som ska få en vinterjacka är orimliga prioriteringar som många barnfamiljer tvingas hantera. Allt för många barn växer upp med konsekvenserna av familjens ekonomiska stress. Barnfamiljers ekonomiska situation och trygghet behöver stärkas för att barn ska kunna växa upp och få sina mest grundläggande behov tillgodosedda.

Barnbidraget är ett effektivt verktyg som når alla barn i Sverige, inklusive de mest utsatta barnfamiljerna. Men det har inte höjts på sex år. Det är dags att höja och indexera barnbidraget så att det följer kostnadsökningarna, och se till så att även familjer med försörjningsstöd kan ta del av det.

Inför kostnadsfria fritidsaktiviteter och avgiftsfri kollektivtrafik

Att som barn ha tillgång till en sport, aktivitet och att röra på sig är bra för alla barn och för folkhälsan. När resurserna hos barnfamiljer tryter och den ekonomiska situationen blir allt tuffare tvingas de prioritera bort aktiviteter till sina barn. Att som barn ha en meningsfull fritid är trygghetskapande, stärkande och erbjuder positiva sammanhang. För att kunna skapa rätt förutsättningar att barn ska kunna delta i aktiviteter behöver det vara ekonomiskt möjligt.

Det är positivt att regeringen satsar på barns rätt till en meningsfull fritid genom att införa ett fritidskort. Glappet mellan fritidskortet och de verkliga kostnaderna för barns aktiviteter är dock stort, därför behöver kortet täcka familjernas kostnader bättre och stödet till det breda föreningslivet öka. För att barn ska kunna ta sig till sina fritidsaktiviteter behöver även kollektivtrafiken bli avgiftsfri för alla barn, i hela Sverige. Kostnader för denna reform ska utgå från statsbudgeten.

DE HÖGA BOENDEKOSTNADERNA GÅR UT ÖVER SPARANDE OCH DET ALLRA NÖDVÄNDIGASTE / FRITEXTSVAR HÄMTADE FRÅN UNDERSÖKNINGEN

”Det har ätit upp allt sparande.”

”Ingen konsumtion utöver absolut nödvändigt, inga restaurangbesök.”

”Vi handlar tråkigare mat och gör färre spontana helgaktiviteter.”

”Jag har fått ta betydligt mer från mina besparingar eftersom hyran höjts nästan 20 procent sedan vi flyttade in för mindre än tre år sedan.”

”Blir ju att man måste tänka mer på vad man lägger pengarna på men hyra betalas alltid först.”

I den här metodbilagan redogörs för hur huvudmålgruppen och kontrollgruppen för undersökningen har definierats. Det inkluderar en beskrivning av de fastställda gränsvärdena samt annan relevant information om de olika grupperna.

Huvudmålgruppen för undersökningen var **barnfamiljer med låga inkomster** definierat som ensamstående föräldrar med en inkomst under 30 000 kr/mån, samt sammanboende föräldrar med en hushållsinkomst under 43 000 kr. Dessutom undersöktes en kontrollgrupp där inkomst inte beaktades. Både huvudmålgruppen och kontrollgruppen bestod av föräldrar med hemmaboende barn under 18 år. Totalt sett genomfördes 1 112 intervjuer.

Undersökningen är i huvudsak genomförd i den riksrepresentativa och slumpmässigt rekryterade Sifo-panelen. För att komplettera och bredda underlaget utfördes även intervjuer via Norstats slumpmässigt rekryterade panel. Resultatet analyseras utifrån respondenternas självrapporterade uppgifter om inkomst och hushållstyp.

Hur vi definierat huvudmålgruppen "barnfamiljer med låga inkomster"

För att definiera barnfamiljer med låga inkomster har vi i grova drag utgått ifrån mått som definierar låg ekonomisk standard enligt statistikmyndigheten SCB:s definition. Definitionen av låg ekonomisk standard är 60 procent av medianvärdet på riksnivå, sett till disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Gränsvärdena varierar utifrån hushållets sammansättning, det vill säga om det finns barn, antal barn och hur många vuxna det finns i hushållet. Familjers ekonomiska standard påverkas av om man är en eller två föräldrar med inkomster som betalar, till exempel hyran och av antalet barn man försörjer. Därför ökar gränsvärdena i relation till det.

Definitionen av barnfamiljer med låga inkomster utgår ifrån SCB:s gränsvärde för låg ekonomisk standard för inkomststatistik år 2023.¹ Vi har utgått ifrån gränsvärdet för sammanboende med två barn och ensamstående med ett barn.

Vårt gränsvärde för ensamstående med låg inkomst är 30 000 kr/mån före skatteavdrag. Detta ligger nära SCB:s gränsvärde för låg ekonomisk standard år 2023 för ensamstående med ett barn som ligger på 23 747 kr/mån i disponibel inkomst och motsvarar ungefär 30 000 kr/mån före skatt.

Vårt gränsvärde för sammanboende utgår ifrån gemensamma inkomster och är på 43 000 kr/mån före skatteavdrag. Detta kan jämföras med SCB:s gränsvärde för sammanboende föräldrar med två barn vilket är 38 277 kr/mån i disponibel inkomst och därmed något högre, cirka 48 000 kr/mån före skatteavdrag.

¹ SCB: Gränsvärden låg ekonomisk standard 1991-2023

Tidigare år har målgrupperna för undersökningen varit ensamstående med en inkomst under 29 000 kr/mån och sammanboende med en inkomst under 42 000 kr/mån. 2025 har vi justerat inkomstnivåerna för att ta hänsyn till reallöneutvecklingen och kunna bibehålla jämförbarheten. Undersökningen jämförs genomgående med tidigare års resultat.

Om huvudmålgruppen "barnfamiljer med låga inkomster"

Resultaten för huvudmålgruppen **barnfamiljer med låga inkomster** bygger på totalt 611 intervjuer. Av dessa intervjuer består 400 av sammanboende föräldrar med en hushållsinkomst under 43 000 kr/mån och 211 av ensamstående föräldrar med en inkomst under 30 000 kr/mån.

Bland de sammanboende hade 47 procent ett barn, 38 procent två barn och 12 procent hade tre barn eller fler. Hos de ensamstående hade 65 procent ett barn, 30 procent två barn, och 4 procent tre barn eller fler.

Av de svarande sammanboende föräldrarna var 39 procent män och 61 procent kvinnor, bland ensamstående är fördelningen 31 procent män och 69 procent kvinnor. Att det inom gruppen ensamstående är en överväldigande större andel kvinnor än män ligger i linje med förväntningarna, och speglar i stort sett populationen i helhet enligt statistik från SCB. Bland ensamstående med låg ekonomisk standard är 81 procent kvinnor enligt 2023 års inkomststatistik från SCB.

I undersökning fick respondenterna fylla i sin inkomst utifrån en fördefinierad lista med inkomstspann. Vi kan därför inte räkna ut en exakt medianinkomst. För att göra det måste frågan vara ställd som en numerisk fråga. Däremot kan vi redovisa medianen inom de fördefinierade inkomstspannen. Medianinkomsten i undersökningen för ensamstående föräldrar med en inkomst på under 30 000 kr/mån ligger inom spannet 22 000 – 24 999 kr/mån. Medianinkomsten för sammanboende föräldrar med en inkomst på under 43 000 kr ligger inom spannet 29 500 – 34 999 kr/mån.

Om kontrollgruppen "slumpmässigt utvalda familjer"

Totalt sett genomfördes 501 intervjuer med slumpmässigt utvalda föräldrar utan hänsyn till inkomst, av dessa var hälften (51 procent) män och hälften (49 procent) kvinnor. 41 procent hade två barn, 40 procent ett barn och 17 procent tre barn eller fler. Av de svarande var 84 procent sammanboende föräldrar samt 14 procent ensamstående föräldrar.

Av de svarande föll 1 procent av de sammanboende föräldrarna respektive 7 procent bland ensamstående under undersökningens gränsvärde för låg inkomst. Enligt statistik från SCB levde 18 procent av alla barn 0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard 2021.

Ensamstående föräldrar (kontrollgruppen) oavsett inkomstnivå har i undersökningen en medianinkomst inom spannet 42 000 – 49 999 kr/mån. Sammanboende föräldrar (kontrollgruppen) oavsett inkomstnivå har en medianinkomst inom spannet 65 000 – 83 999 kr/mån i månaden.

Hyresgästföreningen

Hyresgästföreningen är en demokratisk medlemsorganisation för dagens och morgondagens hyresgäster. Vi är partipolitiskt obundna och har över en halv miljon hushåll som medlemmar. Det gör oss till en av Sveriges största folkrörelser och den främsta företrädaren för hyresgästerna. Vårt uppdrag är allas rätt till en god bostad till rimlig kostnad. Dessutom ska alla hyresgäster garanteras ett boende med trygghet, inflytande och gemenskap.

Majblomman

Majblomman är en barnrättsorganisation, grundad 1907. Varje vår säljer barn majblommor till stöd för barn i ekonomisk utsatthet. Genom att dela ut ekonomiskt stöd, påverka beslut och finansiera forskning ger vi barn i Sverige det de har rätt till.

Rädda Barnen

Som världens största självständiga barnrättsorganisation agerar Rädda Barnen där vi gör mest nytta för barn, i Sverige och i världen. Med ett fokus på långsiktigt hållbara insatser, gör vi omedelbara och bestående skillnader i barns liv. Vi gör helt enkelt världen lite bättre för barn, varje dag.

Svenska Röda Korset

Röda Korset finns över hela världen för att hjälpa utsatta människor i kriser, krig och naturkatastrofer. Vi delar ut mat, vatten och ger värme och vård. Röda Korset hjälper människor här hemma som har svårt att klara vardagen och bidrar till att minska ensamhet. Vi återförenar splittrade familjer, stöttar människor som tvingas fly och ser till att människors rättigheter i krig och fångenskap respekteras.